

**A KÚRIA
mint felülvizsgálati bíróság**

Mfv.III.10.171/2013/3.szám

A Kúria a személyesen eljáró felperesnek a főosztályvezető jogtanácsos által képviselt Kormányhivatal Nyugdíjbiztosítási Igazgatósága alperes ellen társadalombiztosítási határozat bírósági felülvizsgálata iránt a Fővárosi Munkaügyi Bíróságon 22.M.3418/2012. szám alatt indított és a Fővárosi Munkaügyi Bíróság 2012. december 17-én kelt 22.M.3418/2012/3. számú ítéletével befejezett perében a jogerős ítélet ellen az alperes részéről előterjesztett felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Kúria a Fővárosi Munkaügyi Bíróság 22.M.3418/2012/3. számú ítéletét hatályon kívül helyezi és a felperes keresetét elutasítja.

Az elsőfokú bírósági és a felülvizsgálati eljárás illetékét a magyar állam viseli.

I n d o k o l á s

Az alperes a 2011. március 25-én kelt határozatával megállapította, hogy a felperes 1966. szeptember 1. és 2011. február 14. közötti fennállott jogviszonyaival összesen 43 év 127 nap szolgálati időt szerzett.

E határozatot a másodfokú társadalombiztosítási szerv helybenhagyta, az 1991. január 1. és 1991. december 31. közötti időszak szolgálati időkénti beszámítására irányuló fellebbezést - a társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény

(Tny.) 34. § (4) bekezdése, 42. § (3) bekezdése, a társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény végrehajtásáról szóló 168/1997.(X.6.) Korm. rendelet (Kr.) 35. § (1) bekezdése, a társadalombiztosításról szóló 1975. évi II. törvény (T.) végrehajtásáról szóló 89/1990.(V.1.) MT rendelet (MTr.) 367. § (2) bekezdése alkalmazásával - elutasította. A határozat indokolása szerint az egyéni vállalkozó felperest kettős, egyrészt bevallási, másrészt befizetési kötelezettség terhelte, a bevallási kötelezettségének azonban a vitatott időszakban nem tett eleget. Az adóhatóság által kimutatott járulékbefizetések túlfizetésként a későbbi, 1993., 1996. és 1998-ra kimutatott kötelezettségekre elszámolásra kerültek, így, tekintettel arra is, hogy a járulékfizetések önmagukban biztosítási kötelezettséget, jogviszonyt nem keletkeztetnek, az elsőfokú határozat helybenhagyása indokolt.

A munkaügyi bíróság a társadalombiztosítási határozatokat hatályon kívül helyezte és az alperest új eljárás lefolytatására kötelezte.

Az ítéleti érvelés szerint a felperes által csatolt okiratok (postai feladóvevény, az 1996. november 1-jén kelt ellenőrzésről szóló értesítés, pénztárkönyv nyitó oldalán szereplő feljegyzések) közvetetten, de aggálymentesen igazolták, hogy a felperes 1991. évre nemcsak a járulékfizetési, hanem a járulékbevallási kötelezettségét is teljesítette. Az, hogy a felperes az igen hosszú egyéni vállalkozói tevékenységi ideje alatt kizárólag egy ízben nem tett eleget a bevallási kötelezettségének, életszerűtlen. A járulékfizetési kötelezettség teljesítését az alperes sem vitatta, az 1996. november havi ellenőrzés során pedig az alperes nyilvánvalóan feltárta volna azokat a hibákat, amelyekből a bevallási kötelezettség nem teljesítése megállapítható.

A bíróság kiemelte, hogy a felperes terhére nem értékelhető, hogy az 1991-es bevallást nem lelte fel, e szempontból az adóhatóság igazolása sem „hitelt érdemlő”, a bevallást ugyanis a perbeli időszakban az alpereshez kellett benyújtani. Utalt arra is, hogy az 1991. évre teljesített járulékbefizetések jogcím nélküli túlfizetéskénti kezelésével és azok későbbi elszámolásával, amiről a felperest az alperes csak 1998-ban értesítette „nem értett egyet”, az alperesnek kellő gondosság mellett, körültekintő eljárás eredményeként már jóval korábban értékelnie kellett volna a túlfizetést, amelyről való értesítés esetén a felperes korábban tisztázhatta volna a helyzetet; és ennek elmaradása nem róható a terhére.

A jogerős ítélet ellen az alperes élt felülvizsgálati kérelemmel a Pp. 206. § (1) bekezdése, az MTr. 367. § (2) bekezdése és a Kr. 35. § (1) bekezdése megsértésére hivatkozva.

Álláspontja szerint a felperes által csatolt okiratok - a jogerős ítéletben foglaltakkal ellentétben - nem igazolták aggálymentesen, hogy 1991. évre a járulékbevallási kötelezettségének is eleget tett. A tértivevényen szereplő adatokból nem tűnik ki a küldemény fajtája, így a járulékbevallás postára adásának igazolására nem alkalmas, az 1996. november 1-jén kelt értesítés az ellenőrzési időszakra semmilyen utalást nem tartalmaz. Az ellenőrzés évében az 1996-ban hatályos T. 121/A. §-a alapján a társadalombiztosítási igazgatási szervek szak- és pénzügyi ellenőrzést folytathattak, amely kiterjedhetett a társadalombiztosítással kapcsolatos jogszabályok megtartására, a társadalombiztosítási alapokat megillető befizetésekre, illetőleg a nyilvántartási és adatszolgáltatási kötelezettség teljesítésére, a társadalombiztosítási szervek hatáskörébe tartozó ellátásoknak és a szolgáltatásoknak a jogosultak részére történő megállapítására, folyósítására, a társadalombiztosítási alapok terhére teljesített egyéb szolgáltatásokra, támogatásokra és azok felhasználására, továbbá a társadalombiztosítással kapcsolatos - jogszabályban előírt - ügyviteli feladatok ellátására is. Az ellenőrzési jegyzőkönyv alapján, annak erre vonatkozó konkrét megállapítása hiányában, nem lehetett arra a következtetésre jutni, hogy az ellenőrzés nem tárta fel a bevallás hiányát, figyelemmel arra is, hogy az alperesnek ilyen jogszabályi kötelezettsége nem volt.

Az alperes érvelése szerint a felperes által csatolt pénztárkönyv nyitó oldalát szintén tévesen fogadta el a bíróság az 1991. évre vonatkozó járulékbevallási kötelezettség teljesítésének bizonyítékeként. A bíróság iratellenesen, okszerűtlen következtetések levonásával állapított meg olyan tényt, amelyre vonatkozóan megfelelő bizonyítékok nem álltak rendelkezésre. Tévesen értékelte a bíróság az 1991. évre teljesített járulékbefizetések jogcím nélküli túlfizetéskénti kezelését, a későbbi bevallásokra való elszámolását is. A járulékbevallás - többek között - a bevalló azonosításához, a járulékalap és -összeg megállapításához szükséges adatokat tartalmazza. Bevallás hiányában sem a járulékalapja, sem annak összege nem állapítható meg, kötelezettségként folyószámlán nem ismerhető el, így a bevallás nélküli befizetés a járulékszámlán túlfizetésként jelentkezik. A hatóság bevallás hiányában a járulékfizetési kötelezettség előírásáról nem rendelkezhet, a befizetett összeg a bevallással válik járulékká. A számlára érkező összegek - a járulékalapul szolgáló jövedelem bevallása hiányában - jogcím nélküli befizetésnek minősülnek, így azok nem kerülhetnek előírásra/kirovásra és jóváírásra, amivel a járulékfizetettnek minősülhetne. E körben az alperes a közigazgatási eljárás során vizsgálta a társadalombiztosítási nyilvántartást, amely szerint az 1991-es évre bevallás nem került érkeztetésre és megkereste az adóhatóságot is, a perbeli időszakra nézve azonban a felperesre vonatkozó adat ott sem volt fellelhető. Mindezek miatt a munkaügyi

bíróság jogszabálysértően döntött a határozatok hatályon kívül helyezéséről és arról, hogy az új eljárás során az alperes az 1991-es évet szolgálati időként vegye figyelembe.

A felperes felülvizsgálati ellenkérelmet nem terjesztett elő.

A Kúria a felülvizsgálati kérelmet - a Pp. 274. § (1) bekezdése alapján - tárgyaláson kívül bírálta el.

A felülvizsgálati kérelem megalapozott.

A Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (2) bekezdésében foglalt keretek között vizsgálta felül.

Az MTr. 367. § (2) bekezdése szerint az egyéni vállalkozó a személyi jövedelemadó bevallására előírt határidőig köteles az illetékes társadalombiztosítási igazgatósághoz a társadalombiztosítási törzsszáma hivatkozással a tevékenységéből származó személyi jövedelemadó alapját képező jövedelmét bejelenteni.

A Kr. 35. § (1) bekezdése az egyéni vállalkozóként eltöltött időnek azt a tartamát rendeli szolgálati időként figyelembe venni, amely időre az egyéni vállalkozó a társadalombiztosítási és nyugdíjjárulékot megfizette.

A Pp. 206. § (1) bekezdése szerint a bíróság a tényállást a felek előadásának és a bizonyítási eljárás során felmerült bizonyítékoknak egybevetése alapján állapítja meg; a bizonyítékokat a maguk összességében értékeli és meggyőződése szerint bírálja el.

A Kúria töretlen gyakorlata értelmében (BH 1995.193., BH 1999.44., stb.) a bizonyítékok mérlegelésén alapuló ítélet felülvizsgálattal eredményesen csak akkor támadható, ha a bizonyítékok mérlegelése okszerűtlen vagy iratellenes volt.

A Kúria eljárása során abból indult ki, hogy az egyéni vállalkozók esetében a társadalombiztosítási igazgatási szervek nyilvántartásai alapján nem igazolt szolgálati időket akkor lehet figyelembe venni, ha azokat az igénylő hitelt érdemlő módon bizonyítja [Tny. 43. § (1) bekezdés c) pont].

A perben az alperes csatolta a Nyilvántartási és Dokumentációs Osztály adatszolgáltatását, amely szerint a felperes az 1991. évre bevallást nem küldött és csatolta a NAV adatszolgáltatását is, amely szerint - a nyilvántartott járulék folyószámla és ügyiratanyag adataiból kitűnően - 1991. évre saját jogú járulékbevallás teljesítését igazoló adat nem merült fel, ennek hiányában a járulék folyószámlára saját jogú járulék előírás nem

történt. Az utóbbi adatszolgáltatásban szerepel az is, hogy 1991. évre vonatkozó „mind az alkalmazottak utáni, mind az esetleges saját jogú járulékok befizetései minden tárgyhónapra történtek”, amely befizetések a későbbiekben teljesített és folyószámlára felkönyvelt bevételekre kerültek elszámolásra, és az is, hogy a felperes 1991 után a törvényben előírt módon teljesítette a járulékbefizetéseit.

A bíróság a fenti adatszolgáltatást tartalmazó okiratokkal szemben az 1991. év szolgálati időkénti beszámítására vonatkozó okiratokként fogadta el a Megyei Nyugdíjbiztosítási Igazgatóság 1996. november 1-jén kelt, a felperes 1991. január 1-től az ellenőrzésig tartó időszakra vonatkozó egyéni vállalkozókénti társadalombiztosítási ellenőrzésről szóló azon értesítőt, amely az ellenőrzéshez szükséges okmányok között nem említi a felperesre vonatkozó járulékbefizetés bemutatását. Ezen túl a bíróság a felperes álláspontja alátámasztásául szolgáló bizonyítékként fogadta el azt a tértivevényt is, amely csupán azt igazolta, hogy a felperes 1992-ben a társadalombiztosítási igazgatóságnak küldeményt adott fel és a pénztárkönyvre 1996. november 19-én vezetett következő feljegyzést is: „F. Nyugd. Bizt. Ig. 1996. 11.19. (1991.01.01-1993.11.03.) 'R'. Sz. R.”.

A bíróság a fenti bizonyítékok összességében való értékelését nem végezte el, ítéletében tévesen rögzítette, hogy az alperes elismerte, hogy az 1993. és az azt követő évekre elszámolt túlfizetések 1991-ben keletkeztek. A felperes által csatolt okiratokban nem szerepelt olyan adat, amely a bevételei kötelezettség teljesítésének megtörténtét a vitatott időszakra igazolta volna, erre nézve okszerű következtetés az 1996-ban lefolytatott ellenőrzésre vonatkozó okiratokból sem volt levonható.

A munkaügyi bíróság ítéletében nem jelölte meg, hogy döntését milyen jogszabályi rendelkezésekre alapította. Az alperes helytállóan hivatkozott felülvizsgálati kérelmében arra, hogy a Kr. 35. § (1) bekezdése alapján az 1991. év szolgálati időkénti beszámítására az MTr. 367. § (2) bekezdése által előírt bevételei kötelezettség teljesítése bizonyítottságának hiányában nem volt lehetőség. A munkaügyi bíróság által e körben felhozott körülmények (életszerűség, ellenőrzési kötelezettség alperesi elmulasztása) a szolgálati idő elismerés feltételei hitelt érdemlő módon való bizonyítására szintén nem voltak alkalmasak.

Mindezek alapján a Kúria megállapította, hogy a munkaügyi bíróság a felülvizsgálati kérelemben felhívott szabályok megsértésével döntött a felperes keresetéről, ezért a jogerős ítéletet hatályon kívül helyezte és a felperes keresetét elutasította.

Az alperes az elsőfokú bírósági és a felülvizsgálati eljárásban

felmerült költségei megtérítését nem kérte, ezért a Kúria e tárgyban a Pp. 78. § (2) bekezdése alapján mellőzte a határozathozatalt.

A Kúria az elsőfokú bírósági és a felülvizsgálati eljárás illetékéről a Tny. 81. §-a alapján határozott.

Budapest, 2014. február 10.

Dr. Zanathy János s.k. a tanács elnöke, Dr. Magyarfalvi Katalin s.k. előadó bíró, Dr. Patassyné dr. Dualszky Katalin s.k. bíró

A kiadmány hitelével:

kúriai tisztviselő